pouk in da se z uspehi tega verouka pohvalijo. Pri nas pa mnogo otrok prav takrat ni, ker so birmo že prej »opravili«. Birma bi bila v puberteti učinkovita zunanja prilika, da bi duhovnik prišel v stik z doraščajočo mladino in jih laže uvajal v življenje, ki je pred njimi. V tem primeru bi morala biti birma vsako tretje leto. Dušni pastirji in verniki bi bili pogostejšega obiska škofa zelo veseli. Birma se ne bi delila tako »masovno« in škof bi lahko imel bolj neposreden stik z birmanci, kar bi jim bilo v duhovno korist.

Na koncilu je zastopnik župnikov predlagal, da bi se župnikom dala splošna pravica za birmovanje. Če bo predlog sprejet, potem bi mogli otroke birmati takoj po krstu kakor je to navada v vzhodni cerkvi. S pastoralnega stališča bi bilo najprimerneje birmati tiste, ki bodo tisto leto končali obvezno šolanje. Birma naj bi bila na koncu. Pripravi konfirmandov bi morali posvetiti vso pozornost. Slovesnost bi bila tako prirejena, da bi za mladino pomenila versko doživetje. Lepo bi se dala združiti z velikonočno vigilijo. Birma je namreč drugi del krščanske iniciacije. Ker je krščevanje otrok, prvi del iniciacije, takrat teže izvedljivo in tudi manj primerno (otrok naj bo krščen čimprej!), bi bila delitev birme povsem v skladu z vsebino praznika. V očeh vernikov bi vigilija pridobila to, kar po svoji vsebini je, pa je ljudje še niso vzljubili. Velikonočna vigilija bi tako postala »slovesnost vseh slovesnosti«.

Škofova vizitacija bi tako spet dobila prvotni pomen. Kot veliki duhovnik in prvi pastir v škofiji bi obiskal svoje ljudstvo, predsedoval božji službi, kjer bi vsi skupaj hvalili Boga.

dr. IVAN MERLAK

PUSTITE DJEČICU DA DOĐU K MENI

(Nekoliko misli o pastorizaciji djece)

Rijetko se u evanđeljima čita, da se je Krist ljutio. Ali kad su mu donosili djecu, da ih se dotakne i apostoli ih zaustavljali, kaže sv. Marko, da se je Isus razljutio, rekavši: »Pustite dječicu, nemojte im priječiti...«

Kristu su, dok je šetao ovom zemljom, mnogi pristupali, da od njega prime blagoslov i utjehu. K njemu su dolazili kljasti i hromi, njega su dočikali obsjednuti i grešnici. On je bio svima sve: bolesnima zdravlje, siromašnima pomoć, grešnicima oproštenje. On je kao nedoraslo dijete dopustio, da ga na ruke uzme starac Šimun u Jeruzalemskom hramu uz pjesmu: »Sad odpuštaš u miru slugu svoga, Gospodine...« I na svoje božanske ruke uzimao je dječicu, da se za njih pomoli i blagoslovi ih. Navaljivali su ljudi k njemu s djecom na ramenu, da od njega mole blagoslov i sreću za njih. A on ih je primao rado, jer »takvih je kraljevstvo nebesko.«

Za Krista je bila atrakcija dječja nevinost. Ona izbija iz svega dječjeg držanja i vladanja. Dijete ne zna ništa sakriti, ono je otvorena knjiga za svakoga. Ono je uvijek, svugdje i pred

svakim spremno kazati istinu, pa makar ona bila i gorka. Dječja nevinost divno blista iz njegovih očiju; one su uvijek prozori duše. Budući da je dijete inkarnacija nevinosti i iskrenosti, ono je predmetom ljubavi sviju. Stoga je Krist posebno ljubio nevinu djecu i htio s njima boraviti.

I naše svećeničke duše imale bi biti čiste i nevine kao dječje duše. Nas je oblila rosa Božje milosti na sv. ređenju. Mi smo stupili na Božju pašu milosti i nevinosti. Mi smo postali otvoreni i iskreni Božji prijatelji i širitelji njegove ljubavi na zemlji. Pa je razumljivo, da naše duše, ožarene ljubavlju Božjom, zavole posebno sve ono, što je blizu Bogu, a nevina djeca su Bogu tako blizu. Shvatljivo je, dakle, da će svećenik imati mnogo obzira, brige i truda oko pastorizacije djece.

Danas je ta briga za mladež posebno poentirana. Utjecaj sredine i nehajan vjerski život roditelja pogoduju dječjim zastranjivanjima i pravim perverzijama. Zato smo tu mi, da uz velikodušni napor zaustavimo proces dekristijanizacije djece, da sačuvamo nevinost u njihovim dušama i dovedemo ih moralno intaktne pred Gospodina.

Katehizacija djece, odnosno mladeži danas je problem br. 1 pastve. Tko to nije shvatio, taj nije ništa shvatio, taj nije realan i ne zna voditi dobro pastvu uopće. Odrasli i već formirani kršćani u mnogim našim kršćanskim mjestima ne će lako izgubiti životne orijentacije; uglavnom će ostati kršćani i kao takovi na smrtnom času zaželjeti svećenika i u milosti prijeći u vječnost. Međutim naši najmlađi moraju u cvijetu mladosti biti posebno njegovani i zalijevani kršćanskom istinom; inače će njihov životni cvijet nevinosti ofuriti bura strasti i konačno ga otrgnuti divlji orkan lošeg utjecaja okoline.

Naša katehizacija ne smije biti suho teoretiziranje ni maglovito teologiziranje. Ona ima biti sočna pouka o vječnim i životvornim istinama. Ne bismo trebali govoriti samo razumom, nego i još više srcem. Velikodušnom ljubavlju i srcem se osvajaju duše mnogo lakše i uspješnije nego filozofiranjem. Mi moramo zavoljeti mlade duše, ako ih želimo pokrenuti i predobiti. One su gibive i daju se voditi, ako im pristupimo prostodušno i smjelo. Mi ne smijemo uzeti za pravilo da danas s djecom pravimo pokuse. Eksperimenti uvijek koštaju. U ovom vremenu mi ipak moramo tražiti nove metode i akomodacije prilikama, da uberemo u pastvi djece željeni plod. Vodstvo duša uopće je jedna vrsta umijeća; stari su već rekli: »Ars artium regimen animarum.« A to se posebno može reći za mlade duše, koje su često neodređene i nestabline.

Sav naš posao jest posao velike ozbiljnosti, jer radi se o vječnim idealima i vječnim vrednotama. A posebno je pun životne zbilje naš rad sa djecom. Bilo bi za nas tragično, kad bismo u izvjesnim okolnostima, bili slični apostolima, koji su U JEDNOM MOMENTU priječili djeci da dođu k Isusu. Mi imamo uvijek biti raširenih ruku i otvorena srca prema malenima, da rado k nama pristupe, a mi da ih povedemo božanskom učitelju.

Djeca su psiholozi; oni znaju iz svećenikova držanja uopće, a posebno prema njima, zaključiti, koliko je svećeniku stalo do njih i koliko ih on istinski ljubi. Ako se djeca uvjere, da njih i njihovu

nevinost svećenik voli, i oni će njega zavoljeti. Tako će se to međusobno povjerenje intenzivirati, da će djeca upravo trčati k svećeniku. Budu li djeca vidjela da svećenik njih voli radi Krista i oni će svećenika zavoljeti radi Krista i Krist će biti prvi predmet ljubavi. Uzoran lični život svećenika dovest će djecu Kristu, a u protivnom slučaju će djeca bježeći od svećenika bježati i od Krista.

S velikim žarom i dostojnom pripravom pristupajmo poslu katehizacije. Propovijed se može ponekad i skratiti, stranke pred župskim uredom mogu i dulje čekati, ali djeca neka ne čekaju svećenika pred salom za vjeronauk, jer oni će možda otići i izgubiti vrijeme, koje se kasnije ne će moći nadoknaditi.

Mnogi se pitaju, kako se ponašati prema djeci, koja su se oko nas okupila. Nije lako naći zlatnu sredinu u kontaktu s njima. Bila bi opasna skrajnost, kad bi se netko upustio u preveliku intimnost sa djecom i tako pred njima izgubio svaki ugled. Drugi bi ekstrem bio: stajati pred djecom ukočeno, hladno i činovnički. Kateheta mora sam tražiti načina, da izabere srednji put, kojim će djecu privlačiti k sebi i dovesti Isusu.

Idealno je, da imamo sale za vjeronauk. U njima se možemo lakše približiti djeci, nego da vjeronauk predajemo u crkvama. Trebalo bi svakako da redovno poslije održanog vjeronaučnog sata u sali pođemo sa djecom u crkvu u posjetu Isusu. Nije loš običaj, da se tom prilikom nakon izmoljene molitve »Klanjamo ti se, predobri Gospodine Isuse Kriste...« izmoli nešto na posebnu nakanu dotične skupine djece, a da netko od djece predmoli. Na taj bismo način stvarno ne samo puštali malene da dođu k Isusu, nego ih i dovodili i s njima boravili kod Isusa. Tada bismo i mi mogli reći da će naše biti kraljestvo nebesko kao i nevine djece.

Ovom prigodom bih htio spomenuti i još jedan prikladan način, kako ćemo malene dovesti do oltara, do Krista, a to je organiziranje ministrantskih skupina. S time početi već zarana. Možda nekome to izgleda jednostavno i o tome suvišno pisati, ali i oko toga treba dosta truda i poduzetnosti. Izabrati u početku mali broj uzorne djece i s njima odpočeti rad. Nakon uvođenja narodnog jezika u sv. Misu i aktivnog angažiranja puka, lakše će i djeca naučiti ministrirati. Dati im raspored, da dolaze svaki dan. To će stimulirati i druge ,te će se javljati. Formirati novu grupu tako zvanih »ministrantskih pripravnika«. I jednima i drugima držati redovno pouku. Imati ministrantsku skupinu, a ne držati joj redovno pouku, nema smisla. Kad su pripravnici već dozreli, da ih se primi među ministrante, odpočeti s primanjem, ali postepeno; najprije primiti one najbolje. Na taj način stvarati uzvišen pojam ministranata. Kad ih se već iskupi priličan broj, urediti jednu teku, u kojoj će biti rubrike: datum prisustvovanja sv. Misi, ministriranja, podpis ministranta, ovjera župnika, U tu teku, koja se uz olovku čuva u sakristiji, ministrant će svaki put, kad bude prisustvovao sv. Misi ili ministrirao, ubilježiti svoje ime. Župnik će svojim podpisom ovjeriti podpise ministranata.

Među ministrantima će nastupiti pravo takmičenje. Oni će se otimati za zvonjenje, za ministriranje, za pjevanje itd. Tako će oni ostati uz Isusa, kamo smo ih mi doveli. Tu će pred oltarom nicati klice svećeničkih i redovničkih zvanja.

Svatko će od nas, dakako, imati svoju metodu privlačenja djece Kristu. Ljubav je domišljata svugdje, pa i ovdje. Budimo u ovom poslu budni i ustrajni, tražimo u ljubavi i apostolskom žaru načina, da djecu dovedemo i zadržimo kod Krista! To je posao Bogu najdraži, a mladim dušama najkorisniji. Ni u što korisnije ni zahvalnije ne možemo utrošiti svoje sile.

Fra Ferdo VLAŠIĆ

ORGLE IN ZVONOVI

v konstituciji o bogoslužju

Naslov članka je nekoliko varljiv, saj ne namerava razpravljati o uporabi orgel pri bogoslužju na splošno, še bolj pa je varljiv glede zvonov, ki jih konstitucija sploh ne omenja. Treba pa je ob členu 120 konstitucije rešiti vprašnje, kakšno je stališče Cerkve do novih oblik orgel iz zvonov, ki so se pojavili v dobi mehanizacije in elektronske tehnike: električne ali bolje elektronske orge in zvonovi.

Slovenski (in prav tako hrvatski)*) prevod konstitucije v členu 120 izpušča omembo piščali: »Organum **tubulatum** in Ecclesia magno in honore habeatur«. Pripombe k liturgični konstituciji (Ljubljana 1964) niso hotele načenjati rasprave, ki se v strokovnem, zlasti cerkvena glasbenem slovstvu vleče že desetletja: kakšne orgle se smejo uporabljati v cerkvah za bogoslužne namene.

Latinski komentar h konstituciji, ki ga je za revijo Ephemerides liturgicae (1964, 380-382) napisal vođa rimskog papeškega instituta za cerkveno glasbo Ernesto Moneta Caglio, nam pa nudi podatke, kako se je razvijalo stališče cerkvene oblasti do vseh neklasičnih oblik orgel. Pravi, da so se električni (elektronski) nadomestki pojavili okrog leta 1931 zlasti v Ameriki (Hammond orgle). Na posamezna vprašnja o dopustnosti uporabe takih orgel v cerkvah je kongregacija sv. obredov do leta 1949 odgovarjala vedno odklonilno, dne 13. 7. 1949. pa je prepustila sodbo o tem krajevnim ordinarijem, vendar jim je naročila, naj se prej posvetujejo s strokovnim svètom za cerkveno glasbo.

Cerkveni glasbeniki so na splošno odklonili vsako popuščanje na dunajskem kongresu leta 1954, češ da elektronske orgle še nikakor niso dovolj izboljšane niti niso cenejše kot orgle na piščali; zato prosija naj cerkvena oblast ostane pri dotedanjem odklonalnem stališču. Na naslednjem mednarodnem kongresu v Parizu leta 1957 so v resoluciji tudi izjavili (v. štev. 15), da morajo tradicionalne orgle ohraniti prednost pred nadomestki in da naj se orgelski mojstri prizadevajo znižati cene takim orglam, ker bo potem odpalo iskanje nadomestkov (štev. 16). Ker pa niso hoteli biti tako strogi kot na Dunaju so v štev. 17 izrazili tudi spodbudo izdelovalcem elektronskih orgel, naj si prizadevajo svoja glasbila napraviti uporabnejša in primernejša za cerkveno uporabo.

*) Izdanje sa samo hrvatskim tekstom ima »orgulje sa sviralama« (Op. ur.)